NORAKSTS
Lieta Nr. A420326612
(A03266-12/26)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2013. gada 23. aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Romāns Dončenko,

piedaloties pieteicējas – sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*" – pārstāvēm *I.R.* un *A.Š.*,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Nodarbinātības valsts aģentūras – pārstāvēm *V.Z.* un *M.D.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*" pieteikuma par Nodarbinātības valsts aģentūras direktora p.i. 2012. gada 5. aprīļa lēmuma Nr. 20 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007. gada 2. augustā SIA „*/Nosaukums/*" (turpmāk arī – pieteicēja) tika izsniegta beztermiņa licence Nr. */numurs/* darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanai Īrijā, Kiprā, Lielbritānijā, Vācijā un Latvijas Republikā, kas 2010. gada 21. jūnijā tika papildināta ar darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu Grieķijā (turpmāk – Licence).

2011. gada 22. decembrī Nodarbinātības valsts aģentūra (turpmāk arī – NVA vai Iestāde) saņēma *A.V.* iesniegumu par pieteicējas nekvalitatīvi sniegtajiem darbiekārtošanas

pakalpojumiem Lielbritānijā viņa meitai *K.V.* un *M.T.* (turpmāk arī – Darba meklētāji), un 2011. gada 27. decembrī NVA saņēma arī Darba meklētāju iesniegumus par pieteicējas nekvalitatīvi sniegtajiem darbiekārtošanas pakalpojumiem Lielbritānijā (turpmāk – Sūdzības).

Izvērtējot pieteicējas sniegto darbiekārtošanas pakalpojumu kvalitāti, NVA konstatēja, ka, sniedzot darbiekārtošanas pakalpojumus Darba meklētājiem, pieteicēja neievēroja Ministru kabineta 2007. gada 3. jūlija noteikumos Nr. 458 „Komersantu – darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju – licencēšanas un uzraudzības kārtība" (turpmāk – Noteikumi) noteiktos pienākumus un nenodrošināja Daba meklētājiem darbu Lielbritānijā, radot būtisku apdraudējumu Darba meklētāju likumīgajām interesēm. Ievērojot minēto, NVA ar 2012. gada 16. februāra lēmumu Nr. 3.1.-12/5 (turpmāk arī – Sākotnējais lēmums) anulēja pieteicējai Licenci.

[2] Pieteicēja, nepiekrītot minētajam lēmumam, apstrīdēja to NVA direktoram.

2012. gada 5. aprīlī NVA direktora p.i. pieņēma lēmumu Nr. 20 (turpmāk arī – Lēmums), ar kuru atstāja negrozītu Sākotnējo lēmumu, norādot turpmāko.

[2.1] No pieteicējas sarakstes ar sadarbības partneri „*/Nosaukums 2/*" (turpmāk arī – Darba devējs) izriet, ka Darba devējs Lielbritānijā bija gatavs pieņemt Darba meklētājus darbā tikai gadījumā, ja viņu angļu valodas zināšanas būs pietiekami labā līmenī, kas norāda, ka, piedāvājot darbu Darba meklētājiem, pieteicēja nebija ņēmusi vērā Darba devēja izvirzīto prasību un izvērtējusi Darba meklētāju atbilstību piedāvātajām vakancēm. Turklāt pieteicējas piedāvātajā reģistrācijas formā *M.T.* novērtēja savas angļu valodas zināšanas kā zemas un *K.V.* novērtēja savas angļu valodas zināšanas sarunvalodas līmenī. Papildus, ņemot vērā pieteicējas argumentu, ka normatīvie akti nenosaka kārtību, kādā pārbaudāmas darba meklētāju svešvalodu zināšanas, NVA norāda, ka Sākotnējā lēmumā tika norādīts uz Darba meklētāju angļu valodas zināšanu neizvērtēšanu atbilstoši darba devēja prasībām, nevis uz nepareizu svešvalodu zināšanu izvērtēšanas kārtību.

[2.2] Līgums par darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu tiek slēgts starp pieteicēju un Darba meklētājiem un, ņemot vērā, ka Darba devējs ir pieteicējas sadarbības partneris, kas var uzņemties saistības pret darba meklētājiem tikai pēc darba tiesisko attiecību nodibināšanas, un, ievērojot Noteikumu 24.6. apakšpunktu, Darba meklētāju priekšā pieteicēja nes atbildību arī par Darba devēja rīcību. Tādejādi pieteicējas apgalvojums, ka Darba devējs ir atbildīgs, jo neizvērtēja Darba meklētāju atbilstību piedāvātajām vakancēm saskaņā ar Darba meklētāju dzīves gājumos (CV) norādīto informāciju, nav pamatots.

[2.3] Noteikumu 24.5. apakšpunktā ir ietverts pieteicējas pienākums darba piedāvājumā norādīt darba samaksas apmēru pirms un pēc nodokļu samaksas. Šāda prasība ir iekļauta, lai aizsargātu darba meklētājus, kuri ne vienmēr pārzina tās valsts, kurā plāno strādāt, nodokļu politiku, un lai darba meklētāji būtu informēti par precīzu darba samaksu un varētu salīdzināt savus ieņēmumus par konkrēto darbu pirms un pēc nodokļu nomaksas. Ņemot vērā iepriekš minēto, norādot darba samaksas apmēru vienīgi pēc nodokļu nomaksas, pieteicēja izpildīja pienākumu informēt Darba meklētājus par darba samaksas apmēru tikai daļēji.

Noteikumu 24.4. apakšpunktā ir noteikta prasība rakstiski informēt darba meklētājus par dokumentiem, kas nepieciešami darba tiesisko attiecību uzsākšanai attiecīgajā valstī, un kārtību, kādā šīs darba tiesiskās attiecības tiek nodibinātas, un rakstiski iepazīstināt darba meklētāju ar darba līgumu vai citu līgumu, saskaņā ar kuru paredzēts personu nodarbināt, kā arī pamatnoteikumiem un to atbilstību attiecīgās ārvalsts normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Neievērojot minēto pienākumu, pieteicēja palielina nelegālās nodarbinātības risku, apdraud darba meklētāju iespēju aizstāvēt savas likumīgās tiesības attiecībās ar darba devēju un liedz darba meklētājiem iespēju izvērtēt darba līguma noteikumus (saskaņā ar Noteikumu 24.7. apakšpunktu arī latviešu valodā), jo īpaši ņemot vērā daudzu darba meklētāju svešvalodu zināšanu trūkumu.

Interpretējot Noteikumu 24.4. apakšpunktu, pieteicēja nonāca pie kļūdaina secinājuma attiecībā uz Noteikumu 24.4. apakšpunktā noteikto licences saņēmēja pienākumu mērķi, jo pienākums rakstiski informēt darba meklētāju ar darba piedāvājumu, kurā ir norādīti būtiskākie darba pamatnoteikumi (darba devēja nosaukums, juridiskā un darbības vietas adrese, tālruņa numurs, darba uzsākšanas laiks, darbinieka profesija (arods, amats), vispārīgs darba raksturojums, darba vieta, darba samaksas apmērs pirms un pēc nodokļu samaksas, darba laiks un līguma izbeigšanas noteikumi) ir noteikts Noteikumu 24.5. apakšpunktā. Ņemot vērā iepriekš minēto, pieteicēja nevar uzskatīt par izpildītu Noteikumu 24.4. apakšpunktā noteikto pienākumu, informējot darba meklētājus tikai ar darba piedāvājumu.

[2.4] NVA nav pamata uzskatīt, ka Darba meklētāji tika iepazīstināti ar darba līguma projektu, jo no lietas materiāliem izriet, ka Darba meklētāji tika iepazīstināti tikai ar darba piedāvājumu un tā tulkojumu. Turklāt no pieteicējas sarakstes ar Darba devēju ir secināms, ka Darba devējs nebija sūtījis pieteicējai darba līguma projektu, kuru bija plānots noslēgt ar Darba meklētājiem.

[2.5] Noteikumu 24.3. apakšpunkts paredz, ka pieteicējai ir pienākums rakstiski iepazīstināt darba meklētājus ar noteikumiem, kas noteikti ar darba devējiem un ārvalstu partneriem noslēgtajos līgumos, un sniegt darbiekārtošanas pakalpojumus atbilstoši šiem līgumiem. Pieteicēja neievēroja Noteikumu 24.3. apakšpunktā noteikto pienākumu un līdz ar to ierobežoja Darba meklētāju tiesības iegūt vispusīgu informāciju par darbiekārtošanas procesu.

[2.6] Darba meklētājiem netika sniegti kvalitatīvi, Noteikumu prasībām atbilstoši darbiekārtošanas pakalpojumi. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 29. panta pirmās daļas 2. punktu patērētājs, kuram sniegts līguma noteikumiem neatbilstošs (nekvalitatīvs) pakalpojums, ir tiesīgs pieprasīt, lai pakalpojuma sniedzējs bez atlīdzības novērš sniegtā pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem vai atlīdzina patērētājiem izdevumus par neatbilstības novēršanu.

Līdz pat Lēmuma pieņemšanas brīdim pieteicēja neveica nekādas darbības, lai atmaksātu Darba meklētājiem līguma par darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu ietvaros samaksāto naudas summu, kā arī nebija atzinusi sniegtos pakalpojumus par nekvalitatīviem.

[2.7] Izvērtējot pieteicējas saraksti ar Darba devēju, NVA konstatē, ka Darba devējs nebija apmierināts ar Darba meklētāju angļu valodas zināšanu līmeni, kas saskaņā ar Darba

devēja skaidrojumu par situāciju ar Darba meklētājiem kļuva par iemeslu tam, ka starp Darba meklētājiem un Darba devēju netika nodibinātas darba tiesiskās attiecības. Ņemot vērā iepriekš minēto, NVA secina, ka neprecīzas vai nepatiesas ziņas, kuras par savu darba pieredzi norādīja Darba meklētāji, kaut arī liecina par Darba meklētāju negodprātīgu rīcību, nav saistītas ar konkrētās situācijas rašanos un neietekmēja pieteicējas sniegto darbiekārtošanas pakalpojumu kvalitāti.

Turklāt no Darba devēja skaidrojuma izriet, ka Darba meklētāji nofotografēja viesnīcu un apskatījās Darba devēja viesu grāmatu pirms došanās projām. Minētais fakts, pretēji pieteicējas apgalvojumam, liecina, ka šāda Darba meklētāju rīcība nebija par pamatu Darba devēja atteikumam.

[2.8] NVA uzskata, ka lēmums anulēt pieteicējai Licenci ir pamatots un lietderīgs, jo Noteikumu mērķis ir darba meklētāju kā ekonomiski vismazāk aizsargātas sabiedrības daļas interešu aizsardzība. Ņemot vērā, ka pieteicējas komercdarbība tika vērsta uz šobrīd sociāli un ekonomiski nozīmīgu un jūtīgu pakalpojumu sniegšanu, normatīvo aktu neievērošana rada mazāk aizsargātās sabiedrības daļas aizskārumu. Nekvalitatīvu, Noteikumu prasībām neatbilstošu darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšana nodara ievērojamus finansiālus zaudējumus darba meklētājiem, kā arī aizskar to tiesiskās un likumiskās intereses, līdz ar to šāds darba meklētāju (ekonomiski vājāk nodrošinātas personas) aizskārums un apdraudējums ir atzīstams par būtisku. Ievērojot minētos apstākļus, NVA lēmums anulēt Licenci, pamatojoties uz Noteikumu 38.1. apakšpunktu, ir pamatots.

[2.9] Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja neievēro Noteikumu 24.3., 24.4. apakšpunktā, daļēji neievēro Noteikumu 24.5. apakšpunktā noteiktos licences saņēmēja pienākumus, pieteicēja neizprot iepriekš minēto pienākumu būtību pilnībā un nav ievērojusi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 29. panta pirmās daļas 2. punktā noteiktās Darba meklētāju tiesības, līdz ar to pieteicēja nevar tikt uzskatīta par godprātīgu un uzticamu darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju.

[3] 2012. gada 8. maijā Administratīvajā rajona tiesā ierosināta administratīvā lieta pēc pieteicējas pieteikuma par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Lēmumā nav izvērtēti visi lietas būtiskie apstākļi, kā arī nav pareizi piemērots Noteikumu 24.4., 24.5. un 38.1. apakšpunkts, kas regulē pieteicējas pienākumus un Licences anulēšanas kārtību.

[3.2] Pretēji Lēmumā norādītajam, pieteicēja nekad nav izteikusi apgalvojumu, ka angļu valodas zināšanas piedāvāto darba pienākumu pildīšanai nav nepieciešamas. Pieteicēja norādīja, ka no darba pienākumu apraksta secināms, ka Darba meklētājiem minēto darbu veikšanai nav nepieciešamas angļu valodas zināšanas augstā līmenī, pietiek ar angļu valodas pamatzināšanām sarunvalodas līmenī. Šajā gadījumā Darba meklētāju iesniegtajos CV bija norādīts, ka *M.T.* angļu valodas zināšanas ir vājas, savukārt *K.V.* zināšanas atbilst labam sarunvalodas līmenim. Turklāt *K.V.* CV bija norādījusi, ka ir apmeklējusi angļu valodas kursus.

Neviens normatīvais akts ne tikai neparedz svešvalodu zināšanu izvērtēšanas kārtību, bet arī nenosaka darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēja pienākumu pārbaudīt darba meklētāju prasmju un zināšanu līmeņa atbilstību piedāvātajam amatam. Līdz ar to minētais jautājums ir pilnībā atstāts darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēja kompetencē.

Lai pārbaudītu Darba meklētāju angļu valodas zināšanu līmeni, pieteicēja izvērtēja Darba meklētāju piemērotību konkrētajam darbam, liekot Darba meklētājiem aizpildīt angļu valodas zināšanu pārbaudes anketu. Izvērtējot minēto pārbaudes anketu rezultātus, pieteicēja ņēma vērā, ka *M.T.* tiek piedāvāts meistara/vispārējā palīga amats, kura darba pienākumos ietilpst dažādu lietu labošana un tehniskā apkope, savukārt *K.V.* tika piedāvāts darbs mājsaimniecībā, kas saistīts ar uzkopšanu un tīrīšanu. Tā kā minēto darbu izpilde nav saistīta ar izvērstu komunikāciju ar darba devēju vai citām personām, pieteicēja secināja, ka Darba meklētāju zināšanu līmenis ir pietiekams tieši darba piedāvājumos minēto amata pienākumu izpildei.

[3.3] Noteikumu 24.6. apakšpunkts nenoteic, ka darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējs atbild par darba devēja rīcību. Turklāt nepareizs ir NVA apgalvojums, ka pieteicēja norādījusi, ka Darba devējs neesot izvērtējis Darba meklētāju angļu valodas zināšanu līmeņa atbilstību. Pirms darba piedāvājuma sagatavošanas pieteicēja Darba devējam nosūtīja Darba meklētāju CV, kuros bija norādīts šo personu angļu valodas zināšanu līmenis. Tādējādi Darba devējam bija iespēja izvērtēt Darba meklētāju angļu valodas zināšanu līmeni, par kuru nekādi iebildumi netika izteikti. Turklāt darba piedāvājumi tika sagatavoti šīm konkrētajām personām, ņemot vērā viņu CV norādīto izglītību, darba pieredzi un prasmju līmeni. Līdz ar to jāsecina, ka Darba devējs bija izvērtējis Darba meklētāju angļu valodas zināšanu līmeni, atzīstot to par atbilstošu piedāvāto darbu veikšanai.

Jānorāda, ka, neskatoties uz to, ka Darba meklētāji ir patērētāji, viņiem kā saprātīgām personām bija jāapzinās, ka darbam ārvalstīs nepieciešamas svešvalodas zināšanas tādā līmenī, lai varētu uzturēt pamatlīmeņa komunikāciju, t.i., saprast darba devēja sniegtos norādījumus un darba pienākumus.

[3.4] Norādot darba samaksas apmēru tikai pēc nodokļu nomaksas, pieteicēja nav apdraudējusi vai nodarījusi kaitējumu Darba meklētāju interesēm. Tieši pretēji, samaksas norādīšana, no kuras redzama darba alga pēc nodokļu nomaksas, sniedz darba meklētājiem patiesu priekšstatu par saņemamā atalgojuma apmēru un atbilst darba meklētāju interesēm. Savukārt, ja tiktu norādīts darba samaksas apmērs pirms nodokļu nomaksas, Darba meklētāji varētu tikt maldināti par patieso atlīdzības apmēru.

Secināms, ka pieteicēja nav rīkojusies pretēji Noteikumu 24.5. apakšpunktā noteiktajam mērķim. Darba samaksas apmēra norādīšana tikai pēc nodokļu nomaksas nevar būt par pamatu Licences anulēšanai.

[3.5] Darba piedāvājumā bija norādīta informācija par darba devēju, piedāvātais amats, darba pienākumi, darba alga, darba slodze nedēļā, dzīvošana un ēdināšana, darba piedāvājuma termiņš, kā arī darba attiecību izbeigšanas iespējas. Tādējādi tajā tika ietvertas visas būtiskās darba līguma sastāvdaļas un blakus noteikumi. Līdz ar to nepastāv nekādas šaubas par to, ka visi būtiskie darba līguma noteikumi Darba meklētājiem bija zināmi.

Darba meklētāji ar savu parakstu ir apliecinājuši, ka iepazinušies ar darba piedāvājumu un pārējo nepieciešamo informāciju. Līdz ar to nav pareizs NVA apgalvojums, ka no Darba meklētāju apliecinājumiem izriet, ka tie ir tikuši iepazīstināti tikai ar darba piedāvājumu. Pieteicēja iepazīstināja Darba meklētājus arī ar darba līguma projektu. Līdz ar to nav pamata apgalvot, ka pieteicēja palielina nelegālās nodarbinātības risku un apdraud Darba meklētāju intereses.

Turklāt rakstveida apliecinājums par iepazīšanos ar pārējo nepieciešamo informāciju ietver arī to, ka darba meklētāji bija informēti par darbiekārtošanas procesu atbilstoši Noteikumu 24.3. apakšpunkta mērķim. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka Darba meklētāju interesēm ir nodarīts jebkāds kaitējums.

Pastāvot šādiem apstākļiem, pieteicēja ir izpildījusi Noteikumu 24.3. un 24.4. apakšpunkta galveno mērķi – iepazīstinājusi Darba meklētājus ar visu nepieciešamo informāciju, lai Darba meklētāji varētu aizstāvēt savas likumīgās tiesības.

[3.6] Darba meklētāji jau sākotnēji nepildīja savus pienākumus un ar savu rīcību veicināja Darba devēja neuzticēšanos Darba meklētājiem, liekot šaubīties par Darba meklētājiem kā godprātīgiem un uzticamiem darbiniekiem.

[3.7] Darba meklētāju reģistrācijas pieteikumos, kas tika iesniegti pieteicējai, Darba meklētāji bija norādījuši, ka darbu ir gatavi uzsākt 2011. gada 15. decembrī. Līdz ar to pieteicēja vienojās ar Darba devēju, ka Darba meklētāji ieradīsies */pilsēta/*, kur viņi tiksies ar Darba devēja atbildīgo pārstāvi 2011. gada 15. decembrī. Tomēr, kā liecina Darba meklētāju iesniegtās aviobiļetes, Darba meklētāji no Rīgas izlidoja 2011. gada 15. decembrī plkst. 11.05 un tajā pašā dienā ieradās Londonā plkst. 11.40. Savukārt no Londonas uz */pilsēta/*, kur Darba meklētājiem jau bija jābūt 2011. gada 15. decembrī, Darba meklētāji brauca ar autobusu. Kā liecina iesniegtās autobusa biļetes, Darba meklētāji no Londonas izbrauca 2011. gada 15. decembrī plkst. 23.45 un */pilsēta/* ieradās tikai 2011. gada 16. decembrī plkst. 12.00. Tādējādi Darba meklētāji bija nokavējuši ierašanās laiku pie Darba devēja un tikšanos ar Darba devēja atbildīgo pārstāvi, kurš pastāvīgi */pilsēta/* neuzturas.

[3.8] Darba meklētāji sniedza pieteicējai nepatiesu informāciju par savu līdzšinējo darba pieredzi. Proti, savā iesniegtajā CV *K.V.* norādīja, ka ir strādājusi SIA „*/Nosaukums 3/*" par */amats/*, kempingā „*/Nosaukums 4/*" par */amats 2/*, kā arī AS „*/Nosaukums 5/*" par */amats 3/*. Savukārt *M.T.* savā CV norādīja, ka ir strādājis */darba vieta/*. Tomēr pieteicējas rīcībā ir SIA „ */Nosaukums 4/*", SIA „*/Nosaukums 3/*", AS „*/Nosaukums 5/*" un */darba vieta/* rakstveida apliecinājumi, kas pierāda, ka darba tiesiskās attiecības ar Darba meklētājiem nav bijušas nodibinātas.

Tieši sniegtā nepatiesā informācija un jebkādas darba pieredzes trūkums varēja būt patiesais iemesls, kāpēc radās savstarpēja nesaskaņa starp Darba meklētājiem un Darba devēju. Turklāt Darba meklētāju sniegtā informācija ir būtiska Darba meklētāju piemērotības un spēju izvērtēšanā. Pieteicēja paļāvās uz Darba meklētāju sniegtās informācijas patiesumu.

[3.9] Darba devējs pieteicējai 2012. gada 3. janvāra elektroniskā pasta vēstulē bija norādījis, ka Darba meklētāji esot fotografējuši viesnīcu, nenorādot fotografēšanas mērķi, kā arī bez atļaujas lasījuši viesu reģistrācijas žurnālu, kas Darba devējam neesot paticis un radījis satraukumu viesnīcas darbinieku vidū. Pretēji Lēmumā norādītajam, elektroniskā pasta

vēstulē nav norādīts, kad tieši notika fotografēšana. Līdz ar to secināms, ka ar šādu Darba meklētāju rīcību tika zaudēta Darba devēja uzticēšanās.

Pastāvot augstāk minētajiem apstākļiem, jāsecina, ka Darba meklētāji paši ar savu rīcību radījuši sev zaudējumus. Jānorāda, ka NVA Lēmumā ir nepārprotami atzinusi, ka Darba meklētāju rīcība ir bijusi negodprātīga. Tomēr Lēmumā nav izvērtētas Darba meklētāju negodprātīgās rīcības rezultātā radītās sekas, tādējādi NVA Lēmumā ir izdarījusi nepareizu secinājumu, ka pieteicējai ir pienākums Darba meklētājiem atlīdzināt zaudējumus.

[3.10] Lai pastāvētu zaudējumu atlīdzināšanas pienākums, vispirms ir jākonstatē šādi vienlaicīgi pastāvoši zaudējuma atlīdzināšanas prasījuma un piedziņas pamati: 1. tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība (arī bezdarbība), kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2. zaudējumu esamība; 3. cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (Torgāns K. Saistību tiesības l. daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 216. lpp).

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 32. pantu zaudējumu atlīdzība tiek noteikta saskaņā ar Civillikumu. No Civillikuma 1635. panta izriet, ka cietušajam ir tiesības prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot, t.i., ja aizskārēja rīcība ir atzīstama par prettiesisku. Ņemot vērā minētos apstākļus, pieteicēja nav vainojama pie Darba meklētāju zaudējumu rašanās.

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Augstāk minētais un NVA Lēmumā norādītais neliecina par to, ka Darba meklētājiem zaudējumi būtu radušies tieši pieteicējas darbības vai bezdarbības rezultātā. Līdz ar to nepastāv arī Civillikuma 1779. pantā noteiktais zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījums, t.i., nepastāv cēloņsakarība starp pieteicējas rīcību un zaudējumiem, kas radušies Darba meklētājiem.

Ņemot vērā, ka nepastāv visi augstāk minētie zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījumi, secināms, ka pieteicējai nav pienākuma atlīdzināt Darba meklētājiem zaudējumus. Turklāt šajā gadījumā būtu nepamatoti norādīt, ka Darba meklētāji kā patērētāji ir mazāk aizsargāti, ja viņu rīcība ir bijusi negodprātīga.

[3.11] Pieteicējai netika dota iespēja novērst pārbaudē konstatētos pārkāpumus, sākotnēji apturot licences darbību, bet gan uzreiz tika pieņemts lēmums par Licences anulēšanu, kas saskaņā ar Noteikumiem ir smagākās iespējamās sekas licences saņēmējam tā darbības pārbaudes rezultātā.

Ņemot vērā, ka ar Lēmumu ir atzīta Darba meklētāju negodprātīga rīcība, NVA nav izvērtējusi, vai pieteicējas rīcība varēja būt par pamatu zaudējumiem, kas radušies Darba meklētājiem.

[3.12] Secināms, ka pie šādiem apstākļiem nepastāv visi Noteikumu 38.1. apakšpunktā noteiktie priekšnosacījumi licences anulēšanai un pieņemtais Lēmums pēc sava satura ir pretrunā ar tiesību normām, jo NVA nav pareizi piemērojusi Noteikumu 24.4., 24.5. un 38.1. apakšpunktu.

[4] 2012. gada 8. jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts NVA paskaidrojums par pieteikumu, kurā norādīts, ka pieteikums ir nepamatots Lēmumā un turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[4.1] Saskaņā ar līgumu par darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu Nr. UK-33 un Nr. UK-34, kas tika noslēgti ar Darba meklētājiem 1.1. punktu pieteicēja apņēmās iekārtot Darba meklētājus darbā Lielbritānijā. NVA neapstrīd pieteicējas viedokli par pieteicējas tiesībām pašai noteikt valodas zināšanu izvērtēšanas kārtību, vienlaikus arī pati pieteicēja atzīst, ka angļu valodas zināšanu pārbaude ir nepieciešama, lai atrastu un piedāvātu darba meklētājiem atbilstošu darbu.

[4.2] No pieteicējas sarakstes ar Darba devēju ir nepārprotami secināms, ka Darba devējs nebija apmierināts ar Darba meklētāju angļu valodas zināšanu līmeni, kas kļuva par iemeslu Darba meklētāju kandidatūru noraidīšanai. 2011. gada 19. decembrī e-pasta vēstulē Darba devēja pārstāvis informēja pieteicēju, ka nav apmierināts ar Darba meklētāju angļu valodas zināšanu līmeni. Arī pēc Darba meklētāju aizbraukšanas no Darba devēja 2012. gada 3. janvārī e-pasta vēstulē Darba devēja pārstāvis rakstīja pieteicējai, ka ar Darba meklētājiem bija ļoti grūti komunicēt.

Minētie fakti liecina par to, ka, izvērtējot Darba meklētāju angļu valodas zināšanu līmeni, pieteicēja nonāca pie kļūdaina secinājuma, ka Darba meklētājiem ir pietiekošs angļu valodas zināšanu līmenis.

Vienlaikus pats Darba devējs 2011. gada 21. decembrī e-pasta vēstulē norādīja pieteicējai, ka tai jābūt profesionālākai, kad tā atlasa kandidātus, un 2012. gada 3. janvārī e-pasta vēstulē izteica viedokli, ka pieteicējai jābūt izvēlīgākai.

[4.3] Noteikumu 24.3. un 24.4. apakšpunktā ir konkrēti norādīts, ar kādiem dokumentiem un kādu informāciju pieteicējai bija rakstiski jāiepazīstina Darba meklētāji. Noteikumu 24.3. un 24.4. apakšpunktā noteiktie licences saņēmēja pienākumi ir iekļauti darba meklētāju tiesisko interešu aizsardzībai, līdz ar to pieteicēja nevar patvaļīgi lemt par to, kāda informācija darba meklētājiem ir svarīga un kādai informācijai nav būtiskas nozīmes.

Noteikumu 24.5. apakšpunktā ir noteikts licences saņēmēja pienākums darba piedāvājumā norādīt darba samaksas apmēru gan pirms, gan pēc nodokļu samaksas. Izvēles brīvība, kādā veidā norādīt darba samaksas apmēru – pirms vai pēc nodokļu nomaksas – nav paredzēta. Šāda prasība ir iekļauta, lai aizsargātu darba meklētājus, kuri ne vienmēr pārzina tās valsts, kurā plāno strādāt, nodokļu politiku, un lai darba meklētāji būtu informēti par precīzu darba samaksu un varētu salīdzināt savus ieņēmumus no konkrētās darba samaksas pirms un pēc nodokļu nomaksas. Norādot darba samaksas apmēru tikai pēc nodokļu samaksas pieteicēja daļēji pārkāpa Noteikumu 24.5. apakšpunkta prasības.

[4.4] Licencēto darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju pārbaudes mērķis nav strīda risināšana starp licences saņēmēju un darba meklētājiem, bet licences saņēmēja sniegto darbiekārtošanas pakalpojumu kvalitātes izvērtēšana visu potenciālo darba meklētāju interešu aizsardzībai.

[4.5] Pieteicējas pieņēmumam, ka Darba devējs nenodibināja darba tiesiskās attiecības ar Darba meklētājiem pieredzes trūkuma dēļ vai viesnīcas fotografēšanas un viesu reģistrācijas grāmatas lasīšanas dēļ, nav nekāda pamata. Konkrētajā situācijā, ņemot vērā

lietas apstākļus, Darba meklētāju sniegtā informācija par darba pieredzi arī nebija par pamatu nekvalitatīvo darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanai no pieteicējas puses, kā arī nevar atbrīvot pieteicēju no normatīvajos aktos paredzētajām sekām, kas iestājas nekvalitatīvu darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanas rezultātā.

[4.6] Vēlmi saņemt par pakalpojumu samaksāto naudas summu Darba meklētāji izteica 2011. gada 27. decembra iesniegumos, tāpēc NVA nebija norādījis uz zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu, kas bija radušies nekvalitatīvu darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanas rezultātā, bet bija norādīts uz pienākumu atmaksāt par pakalpojumu saņemto naudas summu, kas izriet no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 29. panta pirmajā daļā noteiktajām patērētāju tiesībām, jo šajā gadījumā ir piemērojamas Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas kā speciālā likuma normas, nevis Civillikuma normas par zaudējumu atlīdzināšanu.

[4.7] Papildus NVA uzsver, ka saskaņā ar Noteikumu 41. punktu licences anulēšana neatbrīvo pieteicēju no pienākuma atlīdzināt radītos zaudējumus, bet NVA nav pilnvarota noteikt zaudējumu apmēru.

[4.8] Pastāvot Lēmumā un paskaidrojumā konstatētajiem apstākļiem, Noteikumu 38.1. apakšpunkts nosaka NVA pienākumu anulēt licenci darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanai, nevis apturēt licences darbību.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāves paskaidroja, ka uztur prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem apsvērumiem.

Atbildētājas pārstāves pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] Tiesa lietā konstatē šādus faktiskos apstākļus, par kuriem lietā nav strīda:

[7.1] Pieteicēja ar katru no Darba meklētājiem 2011. gada 17. novembrī noslēdza līgumu par darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu (*lietas 15.-18. lapa*).

[7.2] Darba meklētājiem 2011. gada 12. decembrī tika izteikts darba piedāvājums Lielbritānijas uzņēmumā – viesnīcā „*/Nosaukums 2/*” [*/pilsēta/*, Skotijā] (*lietas 25.-28. lapa*).

[7.3] Ierodoties minētajā uzņēmumā, Darba meklētājiem tika atteikta darba tiesisko attiecību nodibināšana.

[7.4] 2011. gada 22. decembrī Iestādē vērsās *K.V.* tēvs par pieteicējas nekvalitatīvi sniegtajiem darbā iekārtošanas pakalpojumiem viņa meitai. 2011. gada 27. decembrī Iestādē ar iesniegumiem vērsās Darba meklētāji.

[7.5] Iestāde, izvērtējusi pieteicējas sniegto pakalpojumu kvalitāti un atbilstību Noteikumu prasībām, 2012. gada 16. februārī pieņēma Sākotnējo lēmumu par Licences anulēšanu.

[7.6] Ar NVA 2012. gada 5. aprīļa Lēmumu atstāts negrozīts Sākotnējais lēmums.

[8] Tiesa konstatē, ka Lēmums pamatots ar Noteikumu 38.1. apakšpunktu, kas paredz, ka lēmumu par licences anulēšanu pieņem, ja pārbaudē konstatēts, ka licences saņēmējs nav pildījis šajos noteikumos noteiktos pienākumus, radot būtisku apdraudējumu vai kaitējumu darbiekārtošanas pakalpojumu saņēmēja likumīgajām interesēm (..).

Saskaņā ar Noteikumu 37. punktu Iestāde, konstatējot Noteikumu prasību neievērošanu, var lemt arī par licences darbības apturēšanu uz laiku līdz sešiem mēnešiem, nosakot termiņu pārkāpumu novēršanai.

Secinoši, Iestādei attiecībā uz komersantu – darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju, konstatējot Noteikumu prasību neievērošanu, pastāv rīcības brīvība, izvēloties ietekmēšanas līdzekli – licences apturēšana vai anulēšana, turklāt licences anulēšana acīmredzami ir stingrāks ietekmēšanas līdzeklis, jo liedz iespēju komersantam veikt attiecīgo komercdarbību un saskaņā ar Noteikumu 43. punktu licences saņēmējs atkārtoti iesniegt dokumentus licences saņemšanai vispārējā kārtībā ir tiesīgs ne agrāk kā gadu pēc lēmuma pieņemšanas par licences anulēšanu.

[9] Līdz ar to tiesai, lemjot par Lēmuma tiesiskumu, ir jāpārbauda šādi apstākļi:

1) vai Iestāde pieteicējas rīcībā pamatoti konstatēja Noteikumu prasību pārkāpumus;

2) vai šie pārkāpumi ir radījuši būtisku apdraudējumu vai kaitējumu Darba meklētāju likumīgajām interesēm;

3) vai lietas apstākļiem ir samērīgs pieteicējai piemērotais stingrākais ietekmēšanas līdzeklis – Licences anulēšana.

[10] No Lēmuma izriet, ka Iestāde ir konstatējusi pieteicējas rīcībā saistībā ar darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu Darba meklētājiem turpmāk norādītos pārkāpumus.

[10.1] Pieteicēja pietiekoši neizvērtēja darba meklētāja *M.T.* angļu valodas zināšanu līmeni, pretēji līguma par darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu 2.4. punktā noteiktajam, ka pieteicējai bija pienākums izvērtēt pretendenta piemērotību konkrētajam darbam, bet no pieteicējas un Darba devēja sarakstes izriet, ka viena no prasībām bija pietiekoši labs angļu valodas zināšanu līmenis.

Līdz ar to pieteicēja nav ievērojusi Noteikumu 24.6. apakšpunkta prasības, jo nav nodrošinājusi Darba meklētājiem darba attiecību nodibināšanu atbilstoši noteikumiem, kas nav sliktāki par darba piedāvājumā norādītajiem.

[10.2] Darba piedāvājumi daļēji neatbilst Noteikumu 24.5. apakšpunkta prasībām, jo tajos netika norādīta darba samaksa pirms nodokļu nomaksas.

[10.3] Pieteicēja nav ievērojusi Noteikumu 24.4. apakšpunkta prasības, jo Darba meklētāji netika iepazīstināti ar darba līguma projektu.

[10.4] Pieteicēja nav ievērojusi Noteikumu 24.3. apakšpunkta prasības, jo Darba meklētāji netika iepazīstināti ar noteikumiem, kas noteikti ar pieteicējas un Darba devēja noslēgtajiem līgumiem.

[11] Attiecībā par Iestādes konstatētajiem Noteikumu pārkāpumiem, kas norādīti šā sprieduma iepriekšējā punktā, tiesa konstatē turpmāk minēto.

[11.1] Turpmāk norādīto apsvērumu dēļ tiesa nekonstatē pieteicējas rīcībā Noteikumu 24.6. apakšpunkta pārkāpumu.

[11.1.1] Noteikumu 24.6. apakšpunkts noteic, ka darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējam ir pienākums attiecībā uz veicamo darbu un darba samaksu nodrošināt darba meklētājam darba attiecību nodibināšanu atbilstoši noteikumiem, kas nav sliktāki par darba piedāvājumā norādītajiem.

[11.1.2] Tiesas ieskatā šādā gadījumā darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēja pārkāpumam jāizpaužas tādējādi, ka darba noteikumi, kas izriet no noslēgtā darba līguma, nedrīkst būt sliktāki par tiem, kas bija izteikti darba piedāvājumā, turklāt tas attiecas tikai uz veicamo darba apjomu un darba samaksu.

Citiem vārdiem, darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēja atbildība iestātos, piemēram, ja saskaņā ar noslēgto darba līgumu personai darba pienākumos ietilptu lielāks darba apjoms vai tiktu noteikta zemāka darba alga darba salīdzinājumā ar iepriekš izteikto darba piedāvājumu.

Tiesas ieskatā šī tiesību norma aizsargā darba ņēmēju intereses no viņu tiesību aizskāruma, darba devējam faktiski piedāvājot sliktākus darba nosacījumus nekā sākotnēji.

[11.1.3] Uz Darba meklētāju gadījumu Noteikumu 24.6. apakšpunkts nav attiecināms, jo no lietas materiāliem neizriet, ka Darba meklētajiem būtu piedāvāti sliktāki darba nosacījumi nekā sākotnējā piedāvājumā.

No lietas materiāliem izriet, ka Darba devējs nenodibināja ar Darba meklētājiem darba tiesiskās attiecības viņu nepietiekošo angļu valodas zināšanu dēļ.

No lietas materiāliem neizriet, ka darba tiesiskās attiecības netika nodibinātas tādēļ, ka Lielbritānijas uzņēmums būtu piedāvājis Darba meklētājiem citādus, sliktākus darba nosacījumus – lielāku darba apjomu vai zemāku algu.

[11.1.4] Līdz ar to apstāklis, ka pieteicēja nav pietiekoši izvērtējusi Darba ņēmēju piemērotību konkrētajam darbam, konkrēti – viņu angļu valodas zināšanu līmeni, tiesas ieskatā nevar tikt uzskatīts par Noteikumu 24.6. apakšpunkta pārkāpumu.

[11.2] Tiesa konstatē, ka pieteicēja nav ievērojusi Noteikumu 24.5. apakšpunkta prasības.

[11.2.1] Noteikumu 24.5. apakšpunkts noteic, ka darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējam ir pienākums pirms darba meklētāja nosūtīšanas pie darba devēja rakstiski informēt darba meklētāju citstarp par darba samaksas apmēru pirms un pēc nodokļu samaksas.

[11.2.2] No darba piedāvājumiem (*lietas 25.-28. lapa*) tiesa konstatē, ka Darba meklētājiem tika piedāvāta darba alga 710 sterliņu mārciņas pēc nodokļu samaksas, bet nav norādīts darba samaksas apmērs pirms nodokļu samaksas.

[11.2.3] No lietas materiāliem neizriet, ka Darba meklētāji tika citādi rakstiski informēti par darba samaksas apmēru pirms nodokļu samaksas.

[11.3] Tiesa konstatē, ka pieteicēja nav ievērojusi Noteikumu 24.4. apakšpunkta prasības.

[11.3.1] Noteikumu 24.4. apakšpunkts noteic, ka darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējam ir pienākums citstarp rakstiski iepazīstināt darba meklētāju ar darba līgumu vai citu līgumu, saskaņā ar kuru paredzēts personu nodarbināt.

[11.3.2] No lietas materiāliem neizriet, ka Darba meklētāji tika rakstiski iepazīstināti ar darba līgumu vai citu līgumu, saskaņā ar kuru bija paredzēts viņus nodarbināt.

[11.3.3] Pieteicēja pieteikumam pievienojusi darba līguma projektu (*lietas 45.-46. lapa*), no kura tiesa konstatē, ka tajā ietvertie nosacījumi ir vispārīgi, nekonkrēti un tajā nav iekļauti Darba meklētājiem uzrādītā darba piedāvājuma nosacījumi, turklāt tiesa nekonstatē, ka ar minēto darba līguma projektu Darba meklētāji tikuši iepazīstināti.

[11.3.4] Tiesai nav pamata uzskatīt, ka gadījumā, ja Darba devējs Darba meklētājiem rakstisku darba līgumu piedāvātu, tajā ietvertie nosacījumi atšķirtos no iepriekš piestādītā darba piedāvājuma, tomēr lietas materiālos nav ziņu par to, ka šāds rakstisks darba līguma projekts vispār bijis sastādīts.

[11.4] Tiesa konstatē, ka pieteicēja nav ievērojusi Noteikumu 24.3. apakšpunkta prasības.

[11.4.1] Noteikumu 24.3. apakšpunkts noteic, ka darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējam ir pienākums rakstiski iepazīstināt darba meklētājus ar noteikumiem, kas noteikti ar darba devējiem un ārvalstu partneriem noslēgtajos līgumos.

[11.4.2] Tiesas ieskatā minētās tiesību normas jēga ir aizsargāt darbiekārtošanas pakalpojumu saņēmēja intereses tādējādi, ka personai ir iespēja pašai pārliecināties par to, ka komersants – darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējs – darbojas konkrēta darba devēja uzdevumā; tas aizsargā darba meklētāju no iespējas, ka par darbiekārtošanas pakalpojumu tiek iekasēta nauda, taču reāli piedāvātā vakance nav pieejama.

[11.4.3] Pieteicēja lietā iesniegusi līguma, kas noslēgts starp pieteicēju un Lielbritānijas uzņēmumu „*/Nosaukums 6/*”, kopiju. No šā līguma nosacījumiem izriet, ka pieteicēja darbiekārtošanā Lielbritānijā sadarbojas ar uzņēmumu „*/Nosaukums 6/*”. Tomēr tiesa nekonstatē, ka Darba meklētāji būtu rakstiski iepazīstināti ar šā līguma noteikumiem.

[12] Izvērtējot, vai iepriekš minētie pieteicējas Noteikumu pārkāpumi darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanas procesā ir radījuši būtisku apdraudējumu vai kaitējumu Darba meklētāju likumīgajām interesēm, tiesa norāda turpmāk minēto.

[12.1] Nav pamata uzskatīt, ka iepriekš minētie Noteikumu pārkāpumi Darba meklētāju likumīgajām interesēm ir radījuši kaitējumu, jo darba attiecības ar Lielbritānijas uzņēmumu netika nodibinātas. Radītu kaitējumu saistībā ar konkrētajiem Noteikumu pārkāpumiem būtu iespējams konstatēt vien tad, ja Darba meklētāji būtu uzsākuši darbu uzņēmumā un izrādītos, ka darba tiesisko attiecību nosacījumi ir nelabvēlīgāki nekā sākotnēji piedāvāts.

[12.1.1] Tiesa, uzklausot Iestādes viedokli, secina, ka Iestāde nodarīto kaitējumu Darba meklētāju likumīgajām interesēm pamatā saista ar faktu, ka ar Darba meklētājiem netika nodibinātas darba attiecības. Iestādes ieskatā pieteicēja nav pietiekami novērtējusi Darba meklētāju svešvalodas zināšanas, nosūtot viņus pie Darba devēja, tā kā darba tiesiskās attiecības ar Darba meklētājiem netika nodibinātas Darba meklētāju nepietiekošo angļu

valodas zināšanu dēļ. To apliecina pieteicējas un Darba devēja elektroniskā sarakste (*lietas 36.-40. lapa*). Tiesa var piekrist, ka nedz Noteikumi, nedz citi normatīvie akti neparedz kārtību, kādā darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējam būtu jāpārbauda darba meklētāju svešvalodas zināšanas, taču tiesa uzskata, ka darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējam, esot godprātīgam gan pret darba meklētājiem, gan ārvalstu sadarbības partneriem, pirms darba meklētāju nosūtīšanas darbam ārvalstīs, būtu jāveic atbilstošs valodas zināšanu novērtējums.

Tiesas ieskatā izskatāmajā gadījumā Darba meklētāju angļu valodas zināšanu novērtējumam ir acīmredzami formāls raksturs, jo pieteicēja par Darba meklētāju valodas zināšanu līmeni ir izdarījusi secinājumus tikai pēc pašu Darba meklētāju sniegtās informācijas un rakstiski aizpildītām anketām (*lietas 23.-24. lapa*). Ir vispārzināms, ka valodas zināšanu līmenis ietver sevī vairākus kritērijus – sapratni, runāšanu, klausīšanos –, nevis tikai atsevišķu vārdu vai frāžu zināšanu. Tiesas ieskatā darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējam nekas netraucētu veikt adekvātu valodas zināšanu pārbaudi kandidātiem, arī ņemot vērā mūsdienu informācijas tehnoloģiju attīstību, tostarp, piemēram, organizējot darba interviju ar potenciālo darba devēju tiešsaistē (piemēram, izmantojot programmu *Skype*) pirms nosūtīšanas uz ārvalsti. Tomēr šajā kontekstā norādāms, ka arī paša darba meklētāja pašnovērtējumam ir jābūt adekvātam. Persona nevar paļauties, ka tiks nodibinātas darba attiecības, ja savas valodas zināšanas viņa pati novērtējusi augstāk par faktisko līmeni. Citiem vārdiem, ja persona apgalvojusi, ka viņas svešvalodas zināšanu līmenis ir zems, bet, ierodoties ārvalstīs pie darba meklētāja, nav spējīga saprast pat elementāras lietas attiecībā uz veicamajiem darba pienākumiem, nebūtu taisnīgi vainot darba attiecību nenodibināšanā darba devēju vai darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju.

[12.1.2] Tiesas vērtējumā izskatāmajā gadījumā Darba meklētāju zemais angļu valodas zināšanu līmenis arī nebija vienīgais apstāklis atteikumam pieņemt darbā.

Tiesa konstatē, ka Darba meklētāju darba piedāvājumā norādīts, ka darba uzsākšanas datums ir 2011. gada 15. decembris (*lietas 25. lapa*), Darba ņēmējiem šajā datumā bija iegādātas aviobiļetes uz Londonu plkst. 11.05 (*lietas 47.-48. lapa*). No pieteicējas un Darba devēja sarakstes secināms, ka pieteicēja vairākkārt norādījusi Darba devējam, ka Darba meklētāji ierodas 15. decembrī. Gadījumā, ja Darba devēja pārstāvis nesagaidīja Darba meklētājus, viņiem arī par šo faktu atbilstoši iepriekš minētajam līgumam bija jāpaziņo pieteicējai. Neskatoties uz minēto, šis fakts pats par sevi nebija iemesls tam, ka netika nodibinātas darba tiesiskās attiecības ar Darba meklētājiem. Tomēr tiesas ieskatā fakts, ka potenciālais darbinieks bez dibināta iemesla neierodas savlaicīgi, rada par viņu negatīvu priekšstatu potenciālajam darba devējam.

No pieteicējas un Darba devēja elektroniskās sarakstes secināms, ka Darba devēju nav apmierinājusi arī Darba meklētāju rīcība, bez atļaujas fotografējot viesnīcu un ieskatoties viesnīcas iekšējā dokumentācijā (viesu reģistrācijas žurnālā) (*lietas 40. lapa*).

Tādējādi secināms, ka atteikumam pieņemt darbā Darba meklētājus pamatā bijis vairāku faktoru kopums.

[12.1.3] No Darba devēja un pieteicējas sarakstes izriet arī tas, ka tikai no Darba devēja pieteicēja uzzināja par to, ka Darba meklētāji pēc pārrunām ar Darba devēju nākamajā dienā ir devušies atpakaļ uz Londonu.

Tiesa ņem vērā, ka starp pieteicēju un Darba meklētājiem noslēgtā līguma par darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu 3.11. apakšpunktā norādīts, ka gadījumā, ja darba apstākļi atšķiras no darba piedāvājumā minētajiem vai ja rodas problēmas klienta (Darba ņēmēju) attiecībās ar darba devēju, klientam nekavējoties par to jāinformē izpildītājs (pieteicēja). Izpildītājs sazinās ar ārzemju partneriem, lai noskaidrotu problēmu iemeslu. Gadījumā, ja darba devējs pārtrauc darba tiesiskās attiecības ar klientu no klienta neatkarīgu iemeslu dēļ pirmo četru nedēļu laikā no darba uzsākšanas, izpildītājs, izvērtējot klienta piemērotību konkrētam darbam [..], pēc klienta piekrišanas atrod klientam jaunu darba vietu [..] (*lietas 15.-18. lapa*).

Tiesa konstatē, ka minētos līgumus parakstījuši abi Darba meklētāji. Tiesa ne no Sūdzībām Iestādei, ne no citiem lietas materiāliem neatrod racionālu izskaidrojumu tam, kāpēc Darba meklētāji nekavējoties neinformēja pieteicēju, ja patiešām valodas zināšanu trūkuma vai citu iemeslu dēļ Darba devējs bija atteicies no darba līguma noslēgšanas. Vēl jo vairāk tiesa nesaskata racionālu izskaidrojumu Darba meklētāju bezdarbībai viņu sūdzībās Iestādei norādīto apstākļu dēļ, proti, ka Darba meklētājus */pilsēta/* neviens nesagaidīja, viesnīca bija slēgta, nācās palikt viesnīcas virtuvē, tikšanās ar darba devēju noteikta tikai uz pirmdienu, viesnīcā nebija neviena apmeklētāja un neviena darbinieka, visiem pārtikas produktiem bija beidzies derīguma termiņš utt.

[12.1.4] Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa neuzskata, ka darba tiesiskās attiecības starp Darba meklētājiem un Darba devēju netika nodibinātas tieši pieteicējas pieļauto Noteikumu pārkāpumu rezultātā. Šādas sekas iestājās pašu Darba meklētāju rīcības rezultātā, tādējādi arī nav konstatējams, ka pieteicējas pieļautie pārkāpumi konkrētajā gadījumā radīja būtisku kaitējumu Darba meklētāju likumīgajām interesēm.

[12.2] Izvērtējot to, vai iepriekš minētie Noteikumu pārkāpumi Darba meklētāju likumīgajām interesēm ir radījuši būtisku apdraudējumu, ir jāņem vērā iespējamība, cik lielā mērā Darba meklētāji varēja tikt pakļauti kaitējumam, kas izrietētu no minētajiem Noteikumu pārkāpumiem.

[12.3] Tiesa norāda, ka pašus par sevi minētos Noteikumu pārkāpumu nevar atzīt par nebūtiskiem.

[12.3.1] No pieteicējas paskaidrojumiem izriet, ka, norādot Darba meklētājiem piestādītajā darba piedāvājumā darba samaksas summu tikai pēc nodokļu nomaksas, bet nenorādot darba samaksas summu pirms nodokļu atskaitīšanas, būtiskam apdraudējumam Darba meklētāji netika pakļauti, taču pretēji būtu bijis gadījumā, ja darba piedāvājumā tiktu norādīta tikai darba samaksas summa pirms nodokļu atskaitīšanas – tas radītu situāciju, ka darba ņēmējs saņemtu ievērojami mazāku atalgojumu, nekā būtu iepriekš rēķinājies. Tiesa šādam pieteicējas apsvērumam nepiekrīt. No vienas puses, ir pašsaprotami, ka darba ņēmēju vispirmām kārtām piesaista darba samaksas summa pēc nodokļu atskaitīšanas, taču, nenorādot darba piedāvājumā darba samaksas summu pirms nodokļu atskaitīšanas, tas rada bažas, ka par darba ņēmēju likumā noteiktie nodokļi nemaz netiek maksāti. Tādējādi darba ņēmējs var tikt pakļauts nelegālās nodarbinātības riskam un neiegūt pienākošās sociālās garantijas darbnespējas u.c. gadījumos. Līdz ar to šāds potenciāls risks ir uzskatāms par būtisku apdraudējumu.

[12.3.2] Līdzīgs potenciāls apdraudējums tiesas ieskatā ir saskatāms arī apstāklī, ka iepriekš netiek sagatavots darba līgums. Kā norādīts tiesību doktrīnā, darba līguma rakstiska forma ir viena no darba līguma būtiskām sastāvdaļām (*sal. sk. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zin. redakcijā. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.–2400. p.). Otrs, papild. izd. Rīga, 2000, Mans Īpašums, 503. lpp.*). Darba likuma 40. panta pirmā daļa noteic, ka darba līgums slēdzams rakstveidā pirms darba uzsākšanas. Tiesai nav nekāda pamata uzskatīt, ka Lielbritānijas tiesību normas attiecībā uz darba līguma rakstisko formu paredzētu citādu kārtību. Līdz ar to tiesa secina, ka, nesagatavojot un neiepazīstinot Darba meklētājus ar darba līguma projektu, viņi varēja tikt pakļauti nelegālas nodarbinātības riskam, tādējādi potenciāli būtiski apdraudot viņu likumīgās intereses.

[12.3.3] Attiecībā par pieteicējas pieļauto pārkāpumu, rakstiski neiepazīstinot Darba meklētājus ar noteikumiem, kas noteikti ar ārvalstu sadarbības partneri noslēgtajos līgumos, tiesa tajā nesaskata būtisku apdraudējumu vai kaitējumu Darba meklētāju likumīgajām interesēm. No lietas materiāliem ir redzams, ka pieteicēja ar Darba devēja pārstāvi uzturēja tiešu kontaktu un šajā gadījumā acīmredzami nepastāvēja risks, ka darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējs nepiedāvātu konkrētu vakanci, bet faktiski tikai nodrošinātu darba meklētājam pēc ierašanās citā valstī vēršanos citā darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanas uzņēmumā.

[12.4] Tādējādi tiesa ir novērtējusi pieteicējas pieļautos Noteikumu 24.5. un 24.4. apakšpunkta pārkāpumus kā tādus, kas varēja pakļaut Darba meklētājus nelegālās nodarbinātības riskam Lielbritānijā, līdz ar to – potenciāli radīt būtisku apdraudējumu Darba meklētāju likumīgajām interesēm.

[13] Visbeidzot tiesa izvērtē, vai Licences anulēšana ir samērīga pietiecējas pieļautajiem pārkāpumiem.

[13.1] Kā norādījis ievērojamais Latvijas tiesību zinātnieks, Prof. Dr.jur.h.c. Ass.jur. Dipl.-Pol. Egils Levits, rīcības brīvības ietvaros, lemjot par administratīvā akta izdošanu un tā saturu, iestādei saskaņā ar APL 66. pantu jāveic šādi četri lietderības pārbaudes soļi:

1) administratīvā akta nepieciešamība, lai sasniegtu tiesisku (leģitīmu) mērķi;

2) administratīvā akta piemērotība attiecīgā mērķa sasniegšanai;

3) administratīvā akta vajadzība, tas ir, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses;

4) administratīvā akta atbilstība, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums (*skat. Levits E. Samērīguma princips un obligātais administratīvais akts // Jurista Vārds, Nr. 13 (466) 2007. gada 27. marts*).

[13.2] Tiesa turpmāk izvērtēs Lēmuma lietderību no tā vajadzības un atbilstības aspektiem.

[13.2.1] Tiesa konstatē, ka Lēmums nesatur pamatojumu, vai mērķis – panākt darba meklētāju kā ekonomiski vismazāk aizsargātās sabiedrības daļas interešu aizsardzību – būtu

sasniedzams ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežotu pieteicējas intereses, piemēram, aprobežojoties ar Licences apturēšanu atbilstoši Noteikumu 37. punktam.

Tiesa konstatē, ka Iestāde citos gadījumos ir piemērojusi Noteikumu 37. punktu, dodot pieteicējai iespēju novērst konstatētos pārkāpumus. Proti, Iestāde ir norādījusi, ka jau iepriekš (2008. gada 18. decembrī un 2010. gada 31. martā) tika pieņemti lēmumi apturēt pieteicējai Licences darbību sakarā ar to, ka darba meklētāji netika nodrošināti ar darba piedāvājuma noteikumiem atbilstošu darbu. Iepazīstoties ar šo lēmumu saturu, tiesa konstatē, ka iepriekš pieteicēja bija pieļāvusi pārkāpumus, kas jau konkrēti aizskāra darba meklētāju likumīgās intereses (pieļauti Noteikumu 24.5. un 24.6. apakšpunkta pārkāpumi) – darba alga neatbilda sākotnējam piedāvājumam, netika nodrošināts darba piedāvājumam atbilstošs darba uzsākšanas laiks u.c (*lietas 213.-230. lapa*). Konstatētos pārkāpumus pieteicēja novērsa, un Licences darbība tika atjaunota. No minētā izriet, ka Noteikumos norādīto pienākumu neizpilde pati par sevi nav uzskatāma par tādu, kas automātiski noved pie secinājuma, ka ir radīts būtisks apdraudējums vai kaitējums darba meklētāja likumīgajām interesēm.

Lēmumā nav norādīts, kas šajā gadījumā bija par pamatu tam, lai NVA atkāptos no līdzšinējās prakses attiecībā pret pieteicēju.

Tiesai no iepriekš minētā arī nav pamata izdarīt kategorisku secinājumu, ka pieteicēja pārkāpumus būtu pieļāvusi ilgstoši un sistemātiski, neizrādot interesi par normatīvo aktu prasību ievērošanu un trūkumu novēršanu, un tādējādi tiesai nav radusies pārliecība, ka pieteicējas turpmāko rīcību nevarēja ietekmēt ar tās interešu mazāk ierobežojošu līdzekli.

[13.2.2] No Lēmuma neizriet arī pamatojums ievērojamam sabiedrības ieguvumam, anulējot pieteicējai Licenci.

Tiesas ieskatā, no vienas puses, licences anulēšana ir garantija, ka turpmāki pārkāpumi šajā uzņēmumā netiks pieļauti, jo uzņēmumam ir liegta iespēja sniegt darbiekārtošanas pakalpojumus, vienlaikus tā kalpo kā preventīvs līdzeklis citiem tirgus dalībniekiem – brīdinājums par sekām, kas rodas, pieļaujot līdzīgus pārkāpumus. Taču, no otras puses, licences anulēšana samazina konkurenci darbiekārtošanas pakalpojumu tirgū, turklāt pieteicējai nav tikusi dota iespēja laboties un turpmākajā darbībā nepieļaut līdzīgus pārkāpumus, šādi dodot signālu citiem tirgus dalībniekiem par papildu uzņēmējdarbības risku šajā nozarē (citiem vārdiem, uzņēmuma darbībai ir jābūt nevainojamai, pretējā gadījumā var tikt atņemtas tiesības veikt komercdarbību, neļaujot veikt uzlabojumus).

Līdz ar to arī tiesa konkrētajos apstākļos nesaskata ievērojamu sabiedrības ieguvumu, anulējot pieteicējai Licenci.

[13.3] Līdz ar to tiesa secina, ka konkrētajos apstākļos Lēmums par Licences anulēšanu nav bijis lietderīgs, tātad, neatbilst APL 66. panta nosacījumiem.

[14] Rezumējot visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir atceļams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu, 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*” pieteikumu.

Atcelt ar tā pieņemšanas dienu Nodarbinātības valsts aģentūras direktora p.i. 2012. gada 5. aprīļa lēmumu Nr. 20.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*” samaksāto valsts nodevu 20 (divdesmit) latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (*paraksts*) R.Dončenko

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnesis R.Dončenko
Rīgā 2013. gada 23. aprīlī